

Titel: Sjette Afsnit.

Citation: "Sjette Afsnit.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r02-shoot-chptrd1e4461/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

III

Andet Afsnit.	
Om Ravningernes Kaldelse	35—46.
Kapitel I.	
Allmindelige Bestemmelser	35—40.
Kapitel II.	
Grundstørste	40—41.
Kapitel III.	
Ravningekretens Kortløfe	41—45.
Kapitel IV.	
Ravningerne for den enkelte Somming	45—46.

Tredie Affair.

Om den offentlige Anklagemyndigheds Ordning 46-51.

Fjerde Affnit.

Om Politimyndighedens Ordning 52-58.

Femte Affnit.

Om Singforverigesnet 58-59

Inleidende Bemerkungen 58.

Gonit J. I

Om Sognernes Bestikkelse samt deres Adgang til at benytte Fuldmægtig m. v. 58-60.

卷之三

Kapitel II.

Wattie, III

Kapitel III.
Om Døber af Bettor til Sædarevestværksted

Statistical IV

Kapitel IV.
Der Seelerschädel des Seefalterrindes 61-65

Sieffle Affair

Sousens Treden i Kraft. Operasongskonstnerer 65-67

Filler.

Kierflos omaggioe Sanktættetenes Organisation, som indhøjede kredittilde til Dømmerie 68-75

Det foreliggende Udstaft har til Opgave at tilvejebringe en saadan Rettsorganisation, som forudsættes i og fræves af den Ordning af Rettergangsmaaden, Kommissionen har bragt i Høvslag. Udstaftets Indhold staar altsaa i den nojette Sammenhæng med de twende af Kommissionens udarbeidede Lovudkast om den borgerlige Rettspleje samt om Straffretsplejen og udgjor i Bisætteligheden sammen med disse et organiskt Helse, hvis enkelte Led betinge hinanden. At der desvagt er givet de organisatoriske Bestemmelser Plads i et særskilt Lovudkast, finder sin Retsfærdiggjørelse allerede i den Betragtning, at disse Regler — i al Hald for den langt overvejende Del — udgjore et fælles Grundlag for begge de andre Udstaft. Hertil kommer, at der ved Side af al den Utlighed i Sælling og Bisættelighed, som de forskellige i Rettsplejen virkende Organer fremstædt, er en saadan indbyrdes Forbindelse og Beværtning mellem dem, at en samlet Fremstilling af deres Indretning i væsentlig Grad maas lette Overblikket over den hele Ordning.

Det formaal at tilvejebringe en Rettsorganisation, der frarer til den nye Rettergang, maas ifølge dennes Væsen med Nødvendighed føre til et gjennemgribende Brud med de Grundsteininger, hvorpaa den bestaaende Rettsforsættning er bygget. Overfor den fuldstændige Omdannelse af den hele Rettergangsmaade, som de twende Lovudkast om Rettsplejen gjennemfører, har det været nødvendigt også paa Rettsorganisationens Omraade at opgive det gamle Grundlag og gaa over til et nyt System. Dette Systemstætte påvirker

alle Rettsorganisationens Led; deis Virkninger indstrække sig ikke til selve Domsmagtens Ordning, men gjøre sig — em end i forskellig Grad — også gjældende med Hensyn til Amtslagstændigheden, Politiet og Sagførervæsenet, altsaa i alle de Forhold, som funne hensiges under Rettsorganisationen i videre Forstand. Den nærmere Udvilning og Begrundelse af disse Institutioners Ordning efter Udstaftet kan først gives i Bemærkningerne til dette enkelte Afsnit. Kun om den almindelige Retning, hvori Omdordningen går, skal der allerede her forudsættes nogle Bemærkninger.

Hvad angaaer Domsmagtens Ordning, skal først fremhæves de Reformer, som i denne Henseende umiddelbart påbydes i Grundlovens §§ 71 og 74, nemlig Rettsplejens Adstilletse fra Forvaltningen og Indførelse af Raevninger i visse Straffesager. Her saa viidt har det foreliggende Udstaft haft samme Opgave at løse som de Lovudkast^{*)} vedrørende Straffretsplejen, der ved Kommissionens Adstilletse anvises den som Forhandlingsgrundlag, og i Hovedtrækene også løst den paa samme Maade. Men medens de øldre Udstaft med de heraf flydende Forandringer, som navnlig træde frem i Politistændighedens Udførelse fra Underdommerembederne, Indstiftning af díeslets Antal samt Oprætelse af Raevningssætter, iovrigt byggede paa den bestaaende Domstolsorganisation, griber Kommissionens Forslag langt dybere ind i denne. Dette skyldes ikke saameget den Omstændighed, at

^{*)} De Udstaft, som i Rigsdagsmøllingerne 1863—64 og 1864—65 forslagdes af Regjeringen.

de nu foreliggende Rettergangsforslag i Overensstemmelse med den Opgave, der var tilfællet Kommissionen, også omfattede den borgerlige Rettspleje, men har sin afgjørende Grund i den Ordning af Rettsmiddelstyret, som Gjennemførelsen af det for begge Dele af Procesen fælles Mundtlighedsprincip har haft til følge. I en mundtlig Procesmaade bliver der ikke Plads for et Appelinstitut i den Forstand, hvori det kendes for nuværende Ret; men, efterom Mundtligheden gjennemføres mere eller mindre fuldstændigt, mås større eller mindre Dele af Sagenes Behandling i første Instants udelukkes fra yderligere Provelst for højere Ret. Skal Principet gjennemføres fuldstændigt — og Grundloven fastholder udtrykkelig, at det skal ske „saa vidt som muligt“ — altsaa ogsaa finde Anwendung paa Bevisførelsen (Ummiddelbarhedsgrundsatningen), man konsekventen skal, at ingen Appel kan finde Sted med Hensyn til Bevisforsøgsmålets Afgjørelse. I denne Udtækning var Mundtlighedsprincipet efter de øldre Udtægt fun anekskindt ved de Straffesagers Bedkommende, i hvilke Ræsonninger skulle medvirke. De imod gjennemførte de af Kommissionen udarbejdede Forslag Principet i det hele saalet i Straffeselskabet uden Hensyn til, om Ræsonninger medvirke ved Sagenes Afgjørelse eller ikke, som i den borgerlige Rettspleje. Herefter kommer Dingspunktet altsaa i hele Rettsplejen til at ligge i den første Behandling af Sagen. Efterom dette Hensyn i mange Retninger har indvirket paa Procesmaadens Indretning, saaledes man det også ud over en gjennemgribende Indflydelse paa Domstolsorganisation. Navnlig bliver det en uafvistlig Nødvendighed at give de almindelige Retter i første Instants en saa betyggende Organisation, at den endelige Afgjørelse af Bevisforsøgsmålet kan betroes dem. I Overensstemmelse hermed er efter det nye System den dommende Myndighed i første Instants som Regel henlagt til ~~folle~~ gialt sammenfatte Domstole (Bandsretter, efter Udtægt i et Antal af 6 for hele Riget), medens nærmest kun Småsager og andre Retshandlinger, som allerede paa Grund af Bandsretskredenes store Udtækning ikke hensigtsmæssig kunne inddra-

ges under den follegiale Reits Bielefelds, ere forbeholdt de for mindre Kredse oprettede og af Enkeltommere bestede Retter (Underretter, hvis Antal efter Udtægt skal ligge mellem 50 som Minimum og 58 som Maximum). Paa den anden Side bliver der i den nye Ordning regelmæssig fun Spørgsmål om to Instanser. Hvad angaaer de til Underretterne henlagte Sager, er den Landsret, til hvis Kreds vedkommende Underret hører, anden og ordentligvis fjerde Instans. For Landsretssagernes Vedkommende går Vaansen til Højestret, der saaledes ligesom hidtil vedbliver at være overste Instans for hele Riget.

Procesreformen kræver fremdeles Oprettelsen af en ny særegen Anklagemyndighed. En saadan Institution foreudsættes baade i Udtægt til Lov om Straffeselskabet og — om end hun undtagelsesvis — i Lovs udtægt om den borgerlige Rettspleje. Den egentlige Grund til Institutionens Oprettelse ligger imidlertid i Anklageprincipets Indførelse i Straffeselskabet. Eigesom det med Nødvendighed ligger i dette Princip, at Anklagen maa have et selvstændigt, fra Dommeren forskelligt Organ, saaledes ere de Funktioner, der i den nye Straffeselskabet maa legges i Anklagernes Haand, af saadan Betydning og Omfang, at Opgaven ikke i sin Helhed tilborkig kan løses af nogen Embedsmændighed, som ved Siden heraf har andre væsentlige Hverv at varetage. Overalt, hvor den Grunthæftning fastholdes, at Forkrydelsen i Reglen skulle forfølges af det Offentlige, betragtes det derfor også som en nødvendig Forudsætning for Anklageprocessen, at der skabes et særligt Organ for den offentlige Anklage. Efter den af Kommissionen foreslaade Ordning af Straffeselskabet fremtræder denne Fordeling dethos med sammeget større Stykke, som Anklageprincipet her er gjennemført i videre Udtækning, end det sædvanligt er tilfældet i de fremmede Proceslovere. Den nye Myndighed, der saaledes bliver at inføre, krever efter det foreliggende Udtægt dog fun et forholdsvis ringe Antal af særlige Organer. Det Maal, der skal naes, gør det nemlig ikke nødvendigt at give den offentlige Anklagemyndighed en saadan Organisation, at den bliver i Stand

til ved egne Kræfter at udføre alle de Funktioner, som i øj for sig falde ind under dens Omraade. Saaledes er den Anklagen forberedende Befehlshed under Esterforsningen og Forundersøgelsen henlagt til Politimyndighederne under Anklagerens Overheden. I et stort Antal mindre betydelige Straffesager (det nye Systems offentlige Politisager) kan det endog overlaedes til Politimyndighederne selvstændig at værtage Anklagerens Funktioner fra Sagens Begyndelse til dens Slutning i første Instans. Antallet af de Embedsmænd, der forligt blive at besætte til det offentlige Anklagerhverv, har herrefter funnet indstanslanget til en ved Højesteret bestillet Overfatsanklager, som staar i Spidsen for hele Anklagemagten, og til hvil Bistand der forligt ansettes en Statsanklager, samme en for hver af de 6 Landretskredse bestillet Statsanklager, som med Bistand af underordnede Funktionærer udfører Anklagerhvervet i den paagjældende Kreds jaavel for Landretshagens Bedrømmende som i de Underetsager, der ikke ere henlagte til Politietes Forfolgning.

Endvidere udrives der en ny Organisation af Politimyndigheden. Dette er ikke blot en Folge af den Adskillige mellem Rettspleje og Forvaltning, som allerede henlynt til Dommagagens Stilling vaabyder, men tillige en Forudsætning for, at de Krav, der i det nye System maa stilles til Politimyndigheden, kunne opfyldes. Som ovenfor fremhævet har det af Kommissionen arbejdede Lovudkast om Straffeselskabet bygget paa Anklageprincippet og endog gennemført dette Konsekvenser i videre Udtrofning end det er tilfaldet jaavel i de aldre hos os fremkomme Udkast som i de fleste fremmed Lære. Kommissionens Udkast har saaledes ikke blot optaget den Konsekvens af Anklageprincippet, at et egentlig insinuatorisk Forhor maa være udelukket, men i det hele voresmægt begrænset Anwendungen af de Midler til Straffelagers Oplysning og Forfølgning, som efter det gamle System staar til den offentlige Magts Raadighed. Skal denne indgræbende Forandrings funne gennemførsel, uden at Rettsstifterheden udsættes for fare, maa der funne gjores Regning paa en gaafte anden Kraft og men ogsaa ad flere andre Veje skal virke for

Energi fra Politimyndighedens Side, end den efter sin nuværende Organisation er i Stand til at udfolde. At Politimagnen styrkes, er derfor en nødvendig Forudsætning for Gjennemforelsen af den foreslaede Ordning af Straffeselskabet. Hølge den Organisation af Politimyndigheden, som Kommissionen — iovrigt vorlæg i Overensstemmelse med de ældre Udkast — har bragt i Forslag, skal Magt deles i Polititribue, searende til Underrettskredene, og i hver Kreds beslittes en fra Underdommeren forhållig Politimester, der foruden sine Politifunktionerne overtager den øvrige forvaltede Befehlshed, som for Tiden paabholder Underdommerne, med Undtagelse af de Forretninger, som efter deres Beslutningsbehandling ejer sig til at henlægges under andre bestaende Myndigheder. Til Politimesterens Bistand beslittes det af Justitsministeren en Politiasistent for hver Kreds. Om Antallet af de Kræfter, der iovrigt behoves til Politimesterens Bistand, har man ikke anjet det for rigtigt i Udkastet at optage nogen endelig afdættende Regel; man har indskrænket sig til, ligesom det er sket i de ældre Udkast, at forelæg et Minimum i denne Henseende for Købstæderne og Landet, jaaledes at Forøgelse kan ske under Forudbetingning af de forenede Midlers Bevillelse af vedkommende kommunale Myndigheder.

Endelig gjor det nye System ogsaa sin Indflydelse gældende paa Ordningen af Sagfører væsenet. Om end Udkastet i Hovedsagen har sluttet sig til den bestaaende Sagførerlovgivningens Grundbetninger, er det dog en Selvfølge, at det ved disse Gjennemforelse har været nødvendigt at foretage endel Forandringer for at bringe den tidlige Ordning i Overensstemmelse med Konsekvenserne af den mundtlige Rettergang og den nye Organisation af Domstolene og Anklagemyndigheden. Den mest fremtrædende Forandring overfor den bestaaende Tillstand ligger imidlertid i Udkastets Forslag til en Organisation af Sagførerne gennem Dørettelser af Sagførerjæmfund for hver Landretskreds med en i det Basentlige selvalgt Bestyrke (Sagførerråd), der ikke blot har at udøve tilhørsmyndighed over Sagførerne,

en heldig Udvilling af Sagforvervæsenet. Indførslen af en saadan Institution, der har forbilleder i mange fremmede Lande og i disse anerhendes for et velsomt Middel til at have Advoatauren, ligger det nærmest nærmere at sætte i Forbindelse med Overgangen til den mundtlige Proces, som denne istede sin Natur i høj Grad vil foruge Sagforvervinstitutionens Veludnyttning for Retspflejen og samtidig fremkalde de ydre Vetingelser, hvori under den nye Institution naturligt kan udvills sig.

Forinden der gaaes over til Begründelsen af de enkelte Afsnit og Bestemmelser i Udlæsset, skal endnu lun fremhæves, at dette ikke giver og ikke har kunnet give et i alle Omstændigheder ubestridt Billede af den nye Reisorganisation. Dels har selvfølgelig den nærmere Udspejlelse af flere Bestemmelser maatte forbeholdes administrativ Ordning, dels har Kommissionen med Hensyn til enstede Spørgsmaal, hvis Afjørrelse i virigt forudsættes at maatte stå ad Lovgivningsbogen, ikke fundet sig foranlediget til at fylle bestemte Høfslag, fordi man efter de føregående Hensyn, der herved maatte blive at tage i Betragtning, har anset det for naturligt, at Initiativet til disse Forholds-Ordninger udgaar fra Regeringen. En fuldstændiggjørelse af Udlæsset i de omhandlede Henseender vil desfor være nødvendig, for at den nye Ordning kan træde i Virksomhed.

Hoad angaaer Udlæssets System, handle de to første Afsnit om Domstolagens Organisation, første Afsnit om Domstolenes Ordning, andet Afsnit om Navningernes Kaldelse. Dettefter folger i tredje og fjerde Afsnit fremstillingen af den offentlige Anklagemyndigheds og Politimyndighedens Ordning. Femte Afsnit indeholder Bestemmelserne om Sagforvervæsenet. Endelig gives der i sjette Afsnit Høfslister om Lovens Træden i Kraft samt de fornødne Overgangsbestemmelser.

Firste Afsnit.

Om Domstolenes Ordning.

Forinden Bestemmelserne i de enkelte Kapitler udvilles, skal en Oversigt gives over Hovedtræffene i den foreslaade Ordning af Domstolene.

De nuværende Retter i 1ste Instants jaavel i som udenfor København bortfalde. Hele Riget inddeltes i 6 Landsretskredje, hver med sin kollegialt besatte Ret (Landsret), nemlig:

1. Den nordjællandske Landsret for Staden København og Københavns, Frederiksberg, Holbæk samt Bornholms Amter med Sæde i København.
2. Den sydjyllandskrede Landsret for Sorø, Præstø og Maribo Amter med Sæde i Bordingborg.
3. Den hønse Landsret for Hjens Stift med Sæde i Odense.
4. Den nordjydiske Landsret for Aalborg, Hjørring og Randers Amter med Sæde i Aalborg.
5. Den mellemyndige Landsret for Viborg, Thisted og Ringkøbing Amter med Sæde i Viborg.
6. Den sydjydiske Landsret for Vejle, Aars-hus og Ribe Amter med Sæde i Vejle.

Landsretterne paaførende som 1ste Instants (i Straffersetningen tildeles under Medvirkning af Navninger) alle Domhager, som ikke undtagelsvis ere henlagte til Underretterne eller særlige Retter. Under Landsretternes Dommyndighed er fremdeles inddelte Paakjendelser i 2den og ordenligtvis sidste Instants af de til Underretterne henlagte Domhager og øvrige judicielle Forretninger, herhaoldt Retsmidler kunne anvendes i Sagen. Endelig kan Foretagelse af Forundersøgelse og andre acesstoriske Reishandlinger i Straffesager, hvis Paakjendelse hører under Landsretten, undtagelsvis overdrages til et Medlem af denne. — Landsretterne befaa med Undtagelse af den nordjællandske, som taler 16 Medlemmer, hvor af en Formand og 8 andre Medlemmer foruden det fornødne Skriversonale. Domhæftele ved Landsretterne udvælges i Almindelighed 5 Dommere. Til Sagernes Behandling bestaaer der ved hvær Landsret foruden Hovedafdelingen en særlig Afdeling (ved den nordjællandske Landsret to særlige Afdelinger), under hvilken de Sager, som indbringes for Retten i Henhed til Lov om Straffersetningen, ere henlagte. De særlige